

[Ministeren for handel, industri og søfart.] har været faldende, i hvert fald indtil devalueringen var præget af større fasthed.

Denne for hele den vesteuropæiske økonomi så betydningsfulde ændring i den amerikanske konjunktur har muligvis været medbestemmende for, at England valgte netop tiden i slutningen af september til at gennemføre devalueringen. Devalueringen har altså bragt klarhed på et punkt, hvor der igenem måneder har hersket en skadelig tvivl. Til gengæld vil den nærmeste tids økonomiske udvikling være præget af de endnu ikke fuldt overskuelige virkninger på priser og udenrigshandel. I det store og hele kan man sige, at devalueringen må virke i retning af at stimulere den økonomiske aktivitet, d. v. s. såvel produktion og priser som investeringer og beskæftigelse i de devaluerede lande, medens den må antages at have de modsatte virkninger overfor de lande, der enten slet ikke har devalueret, eller som kun har devalueret i ringe omfang. Til de sidste lande hører først og fremmest USA. At en vis tendens til prisnedgang må blive følgen på det amerikanske marked, er det sandsynligste, men om dette ligefrem skulle kunne sætte nye depressive tendenser i gang i den amerikanske konjunktur, må vist anses for meget usikkert. Hvor stærk eller svag denne amerikanske prisnedgangstendens bliver, lader sig i det hele taget ikke forudsige.

For Danmark ligger de gunstige virkninger i den forbedring af dollarsituationen, der må blive resultatet, dels direkte gennem større dansk dollareksport og omlægning af forbruget fra dollarvarer til varer fra blødere valutaområder, og dels indirekte i, at også Englands dollarsituation formentlig vil blive forbedret og forhåbentlig efterhånden i så høj grad, at England vil kunne genoptage den konvertering af sterling til dollars, som vil være af så afgørende betydning for vort lands økonomi. — Ulemperne ved devalueringen vil først og fremmest vise sig som en forringelse af bytteforholdet i samhandelen med udlandet. Da der desværre må regnes med prisstigninger på varer fra Storbritannien og det øvrige sterlingområde, kan vore handelsvilkår blive ugunstigere, medmindre der efterhånden opnås en til importprisernes stigning svarende forhøj-

else af landbrugets eksportpriser. Det er klart, at man fra dansk side i høj grad må holde sig denne udvikling for øje og tage hensyn til den allerede ved de Englandsforhandlinger, der skal påbegyndes nu i en nær fremtid. For klarhedens skyld bør det dog måske tilføjes, at forringelsen af bytteforholdet overfor det britiske område er en følge af sterlings devaluering i forhold til dollars, og at den ikke havde kunnet undgås, selvom kronen ikke havde fulgt sterling. Man var altså ikke kommet uden om dette problem ved at gribe til et andet standpunkt med hensyn til kronens devaluering end det, der faktisk blev fulgt.

Den økonomiske situation i Danmark iøvrigt har — som det allerede fremgik af finansministerens redegørelse i går — udviklet sig på en måde, der må betegnes som særdeles tilfredsstillende. Det inflationspres, der i flere år efter krigsafslutningen gjorde sig så stærkt gældende, er aftaget. Beviset herfor finder man først og fremmest i den almindelige varemarkedsituation. På dette område har flere og flere behov kunnet dækkes. Vareforsyningen er blevet rigeligere, lagrene vokser, og efterspørgslen synes at forskyde sig mere og mere væk fra de luksuspregede varer og tjenesteydelser over imod de varer, der spiller en vigtigere rolle i det daglige forbrug, og som nu kan fås. I samme retning tyder det, at manglen på arbejdskraft nu er overvundet på næsten alle områder — ja, at der endog har været en tendens til stigning i ledigheden, som nødvendiggør, at beskæftigelsesproblemet nu får en mere central placering i den økonomiske politik, end det tidligere har haft.

Den produktionsopgang, der længe har præget erhvervslivet, synes at fortsætte. Det skønnes i øjeblikket, at den samlede produktion for 1949 vil komme til at ligge ca. 5 pct. højere end i 1948. For industriens vedkommende regner man med, at dette erhvervs bidrag til nationalproduktet vil komme til at ligge ca. 7 pct. højere end i 1948. Fremgangen skyldes især en øget produktion pr. arbejder. I kraft af rigeligere forsyninger med materialer og øgede investeringer i maskiner m. v. er produktiviteten altså vokset. Trods den voksende produktion har den totale beskæftigelse imidlertid næppe været af synderlig større